

Statens vegvesen

Notat

Til: Styringsgruppen for Bymiljøpakken
Fra: Statens vegvesen
Kopi til:

Saksbehandler: Alberte Ruud
Tlf saksbeh.
Vår dato: 20. april 2020

Effektiviseringstiltak i Bymiljøpakken: grunnlag for regjeringsbehandling av fremforhandlet forslag til byvekstavtale

Hva saken gjelder

Vi viser til fremforhandlet forslag til byvekstavtale og etterfølgende lokale vedtak om fordeling av bompenggeavtalens tilskudd til økt kollektivsatsing og reduserte kollektivtakster. Det er et ønske å komme i mål med regjeringsbehandling av ny byvekstavtale så raskt som mulig. Fra statens side er det imidlertid en forventning om at porteføljen i byvekstavtalen blir dimensjonert til den faktiske inntektsstrømmen før regjeringsbehandling av avtalen. Per i dag er det ikke en slik balanse i Bymiljøpakkens prosjektportefølje.

Statens vegvesen anbefaler at dette håndteres på følgende måte:

1. En prioritert oversikt over prosjekter som per dags dato kan finansieres med inntektene som ligger til grunn i det fremforhandlede forslaget til byvekstavtale oversendes til Samferdselsdepartementet som en del av grunnlaget for regjeringsbehandling av byvekstavtalen. I oversendelsen presiseres det at det er innenfor styringsgruppens mandat å kunne justere og endre på den prioriterte rekkefølgen av prosjekter.
2. Partene arbeider videre med effektiviseringstiltak, med sikte på balanse mellom inntekter og utgifter i prosjektporteføljen. Dette er et premiss dersom det skal bli rom for prosjektene som i dag ikke har avklart finansiering.
3. Det legges til grunn følgende fremdrift:
  - 1) 15. juni 2020: Styringsgruppen tar en beslutning om opplegg for kostnadsgjennomgang av prosjektene i porteføljen, basert på saksfremlegg (vedlegg 5 og 6) og innspill i styringsgruppemøtet den 22. april.
  - 2) Høsten 2020: Partene samarbeider om effektiviseringstiltak for prosjektene, med prosjekteier som hovedansvarlig.

- 3) Desember 2020: Styringsgruppen fatter vedtak om effektiviseringstiltak som gir balanse mellom inntekter og utgifter i prosjektporteføljen.

Bakgrunn

Målet for byvekstavtalen er at veksten i persontransporten skal tas med kollektivtrafikk, sykling og gange (nullvekstmålet), samt god framkommelighet for alle trafikantgrupper med hovedvekt på kollektivtransport, sykling, gåing og næringstransport. Løsningene som velges må bidra til å sikre bedre framkommelighet totalt sett, spesielt ved å tilrettelegge for attraktive alternativer til privatbil og bedre framkommelighet for næringstransporten.

Det er et krav at porteføljen i byvekstavtalen blir dimensjonert til den faktiske inntektsstrømmen (jf. brev fra statsråden til lokale parter datert 14. november 2019). Dersom kostnadene i porteføljen overskrider forventede inntekter, vil staten legge stor vekt på å redusere kostnadene i pakka. Det skal altså dokumenteres at inntektene faktisk kan finansiere alle prosjekter i porteføljen.

Ordførerforliket datert 6. november 2019 er lagt til grunn i byvekstavtalen og punkt 13 omhandler kostnadsgjennomgang: *Partene er enige om at kostnadene for alle delprosjekter skal gjennomgås på ny med sikte på å sikre at kostnadene ikke overstiger inntektene. Denne gjennomgang gjelder uavhengig om reguleringsplaner er vedtatt eller ikke, og skal omfatte alle prosjekter som inngår i Bymiljøpakken. Bussveikonseptet, der bussens framkommelighet sikres skal gjennomføres.*

Fra statens side er det en forventning om at porteføljen i byvekstavtalen blir dimensjonert til den faktiske inntektsstrømmen før regjeringsbehandling av avtalen. Per i dag er det ikke en slik balanse i Bymiljøpakkens prosjektportefølje. Tabellen under gir en oversikt over porteføljen som ligger til grunn for byvekstavtalen, i prioritert rekkefølge.

Tabell 1: Oversikt over Bymiljøpakkens portefølje 2018–2033 i prioritert rekkefølge, i henhold til fremforhandlet forslag til byvekstavtale.

PRIORITERING	PROSJEKTPORTEFØLJE BYMILJØPAKKEN	KOSTNADER (MILL. 2020-KR)
0	Bomstasjoner 38 STK	221
1	Drift kollektiv	3 478
2	Sykkelstamvegen	1 436
3	Bussveien Korridor 1+2	10 240
4	SUS/UIS-Diagonalen-Jåttå	415
5	Transportkorridor Vest tungbilfelt rv 509 Sola skole-Kontinentalveien	758
6	Programområde sykkel	1 159
7	Programområde gange, miljø- og trafiksikkerhetstiltak	1 159
8	Programområde kollektiv + øvrige kollektivinfrastrukturprosjekt	2 087
9	Bussveien Korridor 3+4	1 056
10	Transportkorridor Vest tungbilfelt rv 509 Kontinentalveien - Sundekrossen	258
11	Transportkorridor Vest fv.409 ekskl Bussveien	418
12	E39 Hove – Ålgård	3 920
13	E39 Smiene – Harestad	3 533
14	Fv. 505 Foss Eikeland - E39 Bråstein	828
15	E39/rv. 44 krysstiltak/veiutvidelse Stangeland	221
16	Planlegging Sandnes øst	55
	Sum kostnader	31 246
	Forutsatte effektiviseringstiltak	-2 000
	Sum inkl. effektiviseringstiltak	29 246
	Sum inntekter ihht. Byvekstavtalen (bompenger, lokale og statlige midler)	29 243

Som den prioriterte oversikten viser forutsettes en generell effektivisering av prosjektene i Bymiljøpakken på 2000 mill. kr. i den fremforhandlede byvekstavtalen.

På styringsgruppens møte 13. februar 2020 ble det gjort følgende vedtak:
I tråd med forpliktelsene i fremforhandlet byvekstavtale og i henhold til ordførerforliket skal alle prosjekter i porteføljen gjennomgå med sikte på effektiviseringstiltak. Hver veieier har ansvar for sine prosjekter. Gjennomgangen skal ikke gi forsinkelser i prosjekter som er klare for byggestart i 2021. Handlingsprogramarbeidet går som planlagt, men det må tas forbehold om endringer som følge av effektiviseringstiltakene. Det legges fram en sak til neste møte i styringsgruppen med framdrift og vurdering av ekstern gjennomgang av utvalgte prosjekter.

Både Rogaland fylkeskommune og Statens vegvesen er i gang med en gjennomgang av sine prosjekter i porteføljen. Dette er en krevende prosess som forutsetter samarbeid og lokal forankring. Vi ser derfor at det blir utfordrende for styringsgruppen å komme til enighet om konkrete kostnadskutt før sommeren

For 2020 har staten hittil ubetalt belønningsmidler i henhold til gjeldende avtale, dvs. 100 mill. kr. Resterende beløp (122 mill. 2020-kr) utbetales etter regjeringsbehandling. Det er et ønske å komme i mål med regjeringsbehandling av ny byvekstavtale så raskt som mulig. Dette forutsetter imidlertid at partene, som et *minimum*, dokumenterer hvilke prosjekter som per dags dato kan finansieres med inntektene som ligger til grunn i det fremforhandlede forslaget til byvekstavtale. I en slik dokumentasjon må det naturligvis tas forbehold om usikkerheten knyttet til inntektskonsekvensene av nedgang i trafikk tall og eventuelle forsinkelser i prosjektene som følge av koronakrisen.

Anbefaling

Porteføljen i byvekstavtalen er kostnadsberegnet til 31 246 mill. kr. I tillegg må kostnadsoverskridelsene på fylkesveiprosjektene fra Jærenpakke 1, som omtales i sak 22/2020, dekkes inn av Bymiljøpakken. Statlige og lokale midler samt forventede bompenginntekter utgjør til sammen 29 243 mill. kr når statlig bidrag for E39-prosjektene Hove-Ålgård og Smiene -Harestad inkluderes.

Med prioriteringen av og kostnadene for prosjektene i porteføljen som ligger til grunn i forslag til byvekstavtale er det per i dag rom for prosjekt 0-12, i tillegg til inndekningen av overskridelsene i Jærenpakke 1 (se tabellen på s. 5). Følgende prosjekter vil dermed falle under «den røde streken»:

- E39 Smiene - Harestad
- Fv. 505 Foss Eikeland - E39 Bråstein
- E39/rv. 44 krysstiltak/veiutvidelse Stangeland
- Planlegging Sandnes øst

Vi gjør oppmerksom på at dersom E39 Smiene-Harestad går ut av porteføljen vil det statlige bidraget til dette prosjektet angitt i Nasjonal transportplan 2018-2029 (1 478 mill. 2020-kr) falle bort. De totale inntektene i porteføljen blir i så fall 27 765 mill. kr.

Vi har ikke tatt hensyn til inntektstapet i bomringen som følge av lavere trafikk enn forventet med koronakrisen.

Tabell 2: Oversikt over prioriterte prosjekter i Bymiljøpakken.

	Prosjekter innenfor den økonomiske rammen til Bymiljøpakken	Mill. 2020-kr	Akkumulert
	Kostnadsoverskridelser Jærenpakke 1 (jf. sak 22/2020)	465	465
0	Bomstasjoner 38 STK	221	686
1	Drift kollektiv	3 478	4 164
2	Sykkelstamvegen	1 436	5 600
3	Bussveien Korridor 1+2	10 240	15 840
4	SUS/UIS-Diagonalen-Jåttå	415	16 255
5	Transportkorridor Vest tungbilfelt rv 509 Sola skole-Kontinentalveien	758	17 013
6	Programområde sykkel	1 159	18 172
7	Programområde gange, miljø- og trafikksikkerhetstiltak	1 159	19 331
8	Programområde kollektiv + øvrige kollektivinfrastrukturprosjekt	2 087	21 418
9	Bussveien Korridor 3+4	1 056	22 474
10	Transportkorridor Vest tungbilfelt rv 509 Kontinentalveien - Sundekrossen	258	22 732
11	Transportkorridor Vest fv.409 ekskl Bussveien	418	23 150
12	E39 Hove – Ålgård	3 920	27 070
	Prosjekter som ikke har avklart finansiering		
13	E39 Smiene – Harestad	3 533	30 603
14	Fv. 505 Foss Eikeland - E39 Bråstein	828	31 431
15	E39/rv. 44 krysstiltak/veiutvidelse Stangeland	221	31 652
16	Planlegging Sandnes øst	55	31 707
	Sum kostnader		
	Prosjektportefølje gjengitt i fremforhandlet byvekstavtale	31 246	
	Prosjektportefølje inkludert overskridelser Jærenpakke 1	31 707	
	Inntekter		
	Inntekter ihht. byvekstavtalen (bompenger, lokale og statlige midler)	29 243	
	Inntekter uten statlig bidrag til E39 Smiene-Harestad	27 65	

Den prioritert oversikten over prosjekter som per dags dato kan finansieres med inntektene som ligger til grunn i det fremforhandlede forslaget til byvekstavtale bør oversendes til Samferdselsdepartementet som en del av grunnlaget for regjeringsbehandling av byvekstavtalen.

Det forutsettes at partene arbeider videre med effektiviseringstiltak, med sikte på balanse mellom inntekter og utgifter i prosjektporteføljen. Dette er et premiss dersom det skal bli rom for prosjektene som i dag ikke har avklart finansiering. Det er innenfor styringsgruppens mandat å kunne justere og endre på den prioriterte rekkefølgen av prosjekter. Vi anbefaler å legge til grunn følgende fremdrift:

- 4) 15. juni 2020: Styringsgruppen tar en beslutning om opplegg for kostnadsgjennomgang av prosjektene i porteføljen, basert på saksfremlegg (vedlegg 5 og 6) og innspill i styringsgruppemøtet den 22. april.
- 5) Høsten 2020: Partene samarbeider om effektiviseringstiltak for prosjektene, med prosjekteier som hovedansvarlig.